

KYLÄ TÄYNNÄ ELÄMÄÄ

Eila K Mäkelä

Kylä Täynnä Elämää

Eila K Mäkelä

Kylä Täynnä Elämää

© 2019 Eila K Mäkelä
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-33-0250-1

Tämän KYLÄ TÄYNNÄ ELÄMÄÄ- kirjan kannen kuvat kertovat omalla tavallaan kylän historiaa.

Etukannessa kuva myllystä, joka seisoo edelleen Rikkisenmäellä Mäkelän maalla. Mylly on kertonut Sauli Mäkelän kynän välityksellä kirjaan oman tarinansa kylästä.

Vuonna 1948 Mäkelän talon Maria tytär, myöhemmin rouva Arvila, oli perheineen käymässä koti-Suomessa. Keskimäinen kuva kertoo serkusten tapaamisesta Mäkelän mummulassa Maria-tädin vierailun aikana.

Alimmassa kuvassa on Liinus Mäkelän talo. Se talo oli koko Kyyjärven kunnalle historiallinen paikka. Siellä pidettiin ensimmäinen kokous Kyyjärven erottamisesta Karstulan kunnasta itsenäiseksi Kyyjärven kunnaksi ja seurakunnaksi. Alla lainauksia Kyyjärven kirjasta s. 523 , 525:

”...Karstulan kirkossa 14.1. ja 21.1. 1912 luettiin seuraava kuulutus: Tiistaina tämän kuun 23. p:nä kello 12 pöydällä pidetään Liinus Mäkelän talossa Kyyjärven kylässä kokous, jossa keskustellaan koko Kyyjärven kylän ynnä osan Kimmingin kylästä erottamisesta eri seurakunnaksi ja päätehtään niistä toimenpiteistä, joihin asian johdosta olisi ryhdyttävä. Kaikkia asian harrastajia kehoitetaan silloin kokoukseen saapumaan.....

..... Kokous valitsi talollisen Juho Jokisen ja Vihtori Mäkelän sekä opettaja Nikolai Pohjosen anomaan kirkkoherra Oskar Vesamaan välityksellä tuomiokapitulin kautta Kyyjärveä erilleen Karstulasta kirkollisessa ja kunnallisessa mielessä. Tällaisen anomuksen voi ratkaista vain keisarikunnan Suomen senaatti.

.....Senaatin päätös tuli varsin pian, sillä jo 17. 4. 1913 Kyyjärvi hyväksyttiin omaksi seurakunnaksi. Seurakunnan lopullinen eroaminen kesti vielä kolme vuosikymmentä...”

.....koska Karstulan kirkkoherran virkakausi muodostui näin pitkäksi. Vuosisataisen kirkollisen tavan mukaan seurakuntaa ei nimittäin voitu jakaa virassa olevan kirkkoherran eläessä.”

Mutta kunta itsenäistyi 1. 1. 1929.

Sitä Mäkelän taloa, jossa sopimus tehtiin ei enää ole, mutta sen paikalla on muistokivi. Kivi on otettu puretun talon kivijalasta.

Takakannessa on kuva Saunakylän koulusta, joka valmistui koulukäyttöön 1903. Koulu lakkautettiin 1967. Toinen kuva on koulun oppilaista lukuvuonna 1948/-49.

MUISTELIJAT

Eila K Mäkelä, muistelija, inspiroi ja kirjoitusten kasaaja:

Mukana yhteistyössä:

Kaarlo Mäkelä

Aulikki Saarela

Sauli Mäkelä

Marita Mäkelä Jansson

Marja-Leena Mäkelä

Hank Polkki (Hannu Pölkki)

Matti Valkeinen

Kirsti Kaunisto

Marja Tamminen

Malla Taipale

Inkeri Mäkitaival (Oili Taipale o.s. Mäkelä) kirjoittanut
Nyyrikkiin v 1959

Haastateltuja: Vilho Ohranen, Hilikka Muhonen

Taisto Muhonen, Raakel Tamminen, Sulo Tamminen

JOHDANTO

Sota-ajan jälkeen

Kyyjärven Saunakylästä olet jo lukenut minunkin kirjoittamana. Kylän talot ja perät esittäytyivät *Juuret Heikkilässä*- kirjassani. Kirja kertoi Heikkilän perheestä ja heidän lähiympäristöstään ja perheen selviytymisestä sota-aikana, kun isä oli pois kotoa, niin sanotusti puolustamassa isänmaata Suomea. Minä kuulun siihen Heikkilän perheeseen. Nyt voin kirjoittaa omakohtaisesti tästä lähtien. Kyllä *Juuret Heikkilässä*- kirjan tapauksetkin ovat henkilökohtaisia muistoja ja kirjoitin ne kuin lapsilleni iltasatuina kertoen.

Nyt ympyrä laajenee hiukan. Katseeni kääntyy Heikkilän perheen pihasta sukulaisiin, kylälle, naapureihin, koululle, kauppaan, pelloille ja metsiin. Alkaa uusi aika: sota-ajan jälkeinen aika, jolloin keskustelut, kirjoitukset ja laulutkin kannustivat jokaista isänmaan jälleenrakentamiseen. Kirjoitukseni ovat myös aivan minun päähän tallentuneita muistoja. Edellisessä kirjasessani oli jokunen asiavirhe. Esimerkiksi Varjolan talon kohdalla. Talo oli rakennettu Onni ja Laina Ohrasen kodiksi ensin ja Sulo Muhosen perhe osti sen ja Laina ja Onni muuttivat Lainan lapsuuskotitaloon Rikkiseen. Toinen muistikorjaus tässä, että Siirtolan Toini jäi toki aikaisin leskeksi, mutta ei soteleskeksi.

Tähän kirjaan kirjoittamani tapahtumat rajoittuvat myös minun muistini säiliöihin, eikä se siis ole kovin laaja eikä pitkän ajan historiaa, jokunen vuosi 1940-luvun lopusta 1960-luvun alkuun. Ei tämä yllä yhtä selkeästi edes koko Saunakylän tapahtumiin. Kanssakäyminen rajoittui lähimpiin naapureihin, kouluun ja kauppaan. Saunakylällä asuminenkin näin jälkikäteen laskien jäi muutama vuoteen kansakoulun oppimäärän suorittamisen jälkeen. Siksi olen

pyytänyt joitakin Saunakylän eri perällä asuneita muistelemaan jotain omasta lapsuudestaan tai nuoruudestaan. Jotkut ovat aika paljon minua nuorempia ja siten saadaankin kylän elämä jatkumaan, vaikka minä muutin pois Saunakylältä. Oman elämän ja tulevaisuuden rakentaminen johti hyvinkin nuorena, niin minut, kuin monet muutkin sen ajan nuoret muualle. Päiväkirjaa en ole kirjoittanut, valitettavasti, mutta monista tapahtumista olen ajatellut, että tämä pitäisi kirjoittaa muistiin. Ehkä nämä ovat sen vuoksi jääneet mieleen ja olen ne nyt kirjoittanut ”muistiin.” Sota-ajan jälkeinen aika tuntuu, kuin se olisi painava ja tiivis paketti nimeltään ”uudelleen rakentamisen aika”

”Kaikki kaik ylös yhtenä miehenä nyt Suomen onnea valvomaan! Hetken työ tuhatvuosiin vaikuttaa, isänmaahan ja maailmaan...”

”Työ Suomen hyväks uhratkaamme, kaikki työhön taistohon! Siinä, miss’ on onni maamme, siinä meidän onni on...”

Työtä riitti niin kotona kuin kylässäkin. Työttömyyttä ei ollut. Kotipaikan kohentaminen ja koko maan korjaaminen sodan tuhon jäljiltä ja sotakorvauksien maksaminen avasivat uusia työmahdollisuuksia, niin sanottuja työttömyystöitä sekä hätäaputöitä, jotka poistivat työttömyyden. Tulevaisuuden toivo oli palautunut samoin elämisen ja työn ilo.

Eila

PERHEEMME JUURET

Äiti Lyyli o.s. Aumanen

Vanhemmat Matilda (Tilda) ja Elias (Ellu)

Sisarukset perheineen:

Aino Aumanen, poika Erkki

Hilja ja Eino Porrassalmi, lapset Reino, Pentti, Olavi, Vilho, Marja, Kai

Fanni ja Armas Alanko, lapset Raimo, Aimo, Timo, Sirkka-Liisa

Lyyli ja Heikki Mäkelä, lapset Oili, Maija, Kaarlo, Eila, Aulikki, Sauli, Marita, Soili

Elvi ja Toivo Rutanen, poika Mikko

Helmi ja Viktor (Vikke) Vistbacka, lapset Juhani, Mikko, Tuulikki

Kaisa ja Uuno Leppälä, lapset Markku, Riitta, Tarmo, Inkeri, Leena

Reino Aumanen

Taimi ja Toivo Maanselkä, lapset Hemmo, Sirpa

Aate ja Kaarina Aumanen, lapset Seija, Mauno, Hannu, Markku, Tarmo, Ari

Sota-ajan jälkeen

Kyyjärven Saunakylästä olet jo lukenut minunkin kirjoittamana. Kylän talot ja perät esittäytyivät Juuret Heikkilässä- kirjassani. Kirja kertoi Heikkilän perheestä ja heidän lähiympäristöstään ja perheen selviytymisestä sota-aikana, kun isä oli pois kotoa, niin sanotusti puolustamassa isänmaata Suomea

Nyt ympyrä laajenee hiukan. Katseeni kääntyy Heikkilän perheen pihasta sukulaisiin, kylälle, naapureihin, koululle, kauppaan, pelloille ja metsiin. Alkaa uusi aika: sota-ajan jälkeinen aika, jolloin keskustelut, kirjoitukset ja laulutkin kannustivat jokaista isänmaan jälleenrakentamiseen.

